نگاه بیرون

آمریکا راه بهتری پیدا کند

استفن گاتلیب . ترجمه: روح‌اله نخعی

● حدود ۴۰ سال پیش، ایرانی‌ها مقامات سفارت آمریکا در تهران را گروگان گرفتند. آیا این باید راهنمای سیاست امروز آمریکا باشد؟ بگذارید اضافه کنم تا جایی که من می‌دانم، آمریکایی‌هایی که به ستاد یک کارزار انتخاباتی وصل بودند، با ایران ارتباط برقرار کردند و آنها را قانع کردند که گروگان‌ها را آزاد نکنند تا وقتی که کارتر از ریاست‌جمهوری رفته باشد. اگر به آنها مزایایی هم وعده داده شده باشد، این در تعریف خیانت می‌گنجد. بعضی از شما باور نخواهید کرد که چنین اتفاقی افتاده؛ اما حتی اگر هم افتاده باشد، در تصمیمات امروز ما، آن اتفاقات چه معنایی باید داشته باشد، وقتی همه کسانی که درگیر ماجرا بودند یا مرده‌اند یا از مناصبشان خارج شده‌اند؟من می‌خواهم روی چیزی که پس از آن رخ داد، تمرکز کنم. ایالات متحده مایل است دولت‌هایی را که دوست ندارد، منزوی کند. این گاهی جواب می‌دهد، گرچه در نمونه شوروی، این به معنای چند دهه جنگ سرد با سلاح‌های هسته‌ای بود که به سمت یکدیگر هدف گرفته بودند، در بن‌بستی که به «نابودی تضمین‌شده طرفین» معروف شد. شکر خدا ما از شوروی جان سالم به در بردیم؛ اما منزوی‌کردن یک دشمن عواقبی هم دارد که ممکن است جالب نباشند، مثل اینکه سلاح‌های هسته‌ای به سمت شهرهای آمریکا هدف رفته باشند. کشورها، انزوا را به‌عنوان تهدیدی علیه امنیت ملی‌شان حساب می‌کنند و سراغ واکنش می‌روند. در نمونه شوروی، این واکنش جنگ سرد بود و در دیگر نمونه‌ها، موضوع پیداکردن شرکاست. ایالات متحده چند دهه صرف منزوی‌کردن ایران کرده است. چنان‌که پژوهشگران مهم خاورمیانه اشاره کرده‌اند، این یعنی ایران در همه سو با رژیم‌های خصم درگیر بوده است. اختلاف‌های مذهبی در کار بوده و همین‌طور اختلاف‌های راهبردی که بعضی از آنها هنوز هم برقرارند. با همه اینها ایران قدم‌های آغازینی برداشته با این پیشنهاد که مجموعه مشکلات بین دو کشور را به مذاکره بگذارد. دولت‌های آمریکایی یکی پس از دیگری به این قدم‌های اولیه برای یافتن اشتراک بی‌توجهی کردند. در پاسخ، ایران تمام تلاش خود را کرد تا با اقداماتش خود را نزد همسایگان در خاورمیانه محبوب کند... اما در این مرحله اسرائیل و عربستان تصمیم گرفتند که به یک دشمن منطقه‌ای جدید نیاز دارند تا آمریکا را به خودشان وصل نگه دارند که ایران مناسب بود. دشمنی بین ایالات متحده و ایران هرگز اجتناب‌ناپذیر نبوده است. ایران یکی از غربی‌شده‌ترین کشورها در خاورمیانه است و برخلاف ادبیات تندی که برخی افراطی‌ها در آن به کار می‌برند، مردم ایران بارها به کسانی رأی داده‌اند که آماده بودند روابط با آمریکا را بهبود ببخشند. آنها برای بیش از نیم‌قرن است که در کشورشان نهادهای دموکراتیک دارند؛ اما در کنار شورای نگهبانی کار می‌کنند که توسط روحانیون اداره می‌شود. سیستم حکومتی آنها سیستم مخلوطی است. باید یک دولت عاقل در آمریکا به سراغ آنها می‌رفت؛ چنان‌که باراک اوباما رفت و تلاش کرد اختلافاتی که ما را در زمینه‌هایی خاص به خصم یکدیگر تبدیل می‌کرد، حل کند. در میان مردم ایران حمایت زیادی برای چنین کاری وجود داشت؛ اما تصمیم در اختیار آنها نبود. البته حالا که دونالد ترامپ ایالات متحده را از توافق هسته‌ای ایران خارج کرده، معلوم نیست که آنها دوباره به ما اعتماد کنند. گاهی، چنان‌که جورج اچ دبلیو بوش فقید دریافت، پیروزی کامل بیشتر از آنکه بخواهیم با آن مواجه شویم، ایجاد مشکل می‌کند. در نمونه ایران، سیاست خارجی ما از ۱۹۷۹ کمتر با هوشمندی همراه بود. برای آنهایی در میان شما که مایلید بیشتر دراین‌باره یاد بگیرید، پیشنهاد می‌کنم کتاب «مذاکره با ایران» از جان لیمبرت را بخوانید که خودش یکی از آن گروگان‌ها بوده است و «ازدست‌دادن دشمن» از تریتا پارسی، پناه‌جویی که در سوئد بزرگ شده است. هر دو کتاب‌هایی عالی هستند که توافق هسته‌ای ایران را در زمینه دیپلماسی بین‌المللی و درک فرهنگی قرار می‌دهند.

منبع: هیل

خبر

آغاز مذاکرات یمن در سوئد

● مذاکرات صلح یمن در استکهلم در هفته جاری برگزار می‌شود؛ مذاکراتی که موسوم به یمنی-یمنی است. نمایندگان انصارالله سه‌شنبه وارد سوئد شدند و نمایندگان دولت منصور هادی روز گذشته از ریاض به استکهلم رسیدند. به گزارش «یورونیوز»، این نخستین تلاش از سال ۲۰۱۶ برای گردهم‌آوردن دو طرف متخاصم در یمن برای پایان‌دادن به جنگی است که از سال ۲۰۱۴ آغاز شده است. در سپتامبر گذشته نمایندگان حوثی‌ها حاضر نشدند برای شرکت در نشستی که قرار بود در ژنو برگزار شود، به این شهر بروند. سفیر ایران در انگلیس نیز در این زمینه نوشت: «حوثی‌ها شرکت در گفت‌وگوها را مشروط به خارج‌شدن بخشی از مجروحان خود برای معالجه و عزیمت هیئت مذاکراتی خود از فرودگاه صنعا کرده بودند که با مشورت کشورهای ذی‌ربط این (خواسته‌ها) تأمین شدند».

تکرار یک ادعا از سوی زاکانی:

هاشمی دنبال ابطال انتخابات ۸۴ بود

حکیمی‌پور: هاشمی هیچ‌وقت نگفت تقلب شده

شرق: علیرضا زاکانی، نماینده سابق مردم تهران و نزدیک به جبهه پایداری، یک عادت عجیب دارد؛ اینکه ادعاها یا اتهامات عجیبی طرح کند که بلافاصله تکذیب شود. این رویه‌ای است که او از آن کوتاه نمی‌آید. در تازه‌ترین اقدام او مدعی شده که «در سال ۸۴ وقتی که آقای احمدی‌نژاد انتخاب شد، آقای هاشمی دنبال ابطال انتخابات بود، ولی رهبر انقلاب جلوی او ایستاد و سال ۸۸ نیز موسوی برای ابطال انتخابات گام برداشت، ولی باز هم رهبر انقلاب مقابل این جریان ایستادند و این مسیر ادامه داشته و ادامه هم خواهد داشت، چون عده‌ای هستند که به مردم قیم‌مآبانه نگاه می‌کنند، اما از نگاه انقلاب اسلامی اراده ملت قیمت دارد». این ادعا از سوی برخی چهره‌ها و رسانه‌های تندرو اصولگرا نیز در سال‌های اخیر تکرار شده است.

البته مشخص است که علیرضا زاکانی چرا بر این طبل می‌کوبد. او سال ۹۲ هم پیش‌بینی کرده بود که هاشمی‌رفسنجانی در صورت ورود به انتخابات مانند سال ۸۴ رأی نخواهد آورد و مردم نسبت به او بی‌اقبال‌تر خواهند بود. او حتی پیش‌بینی کرده بود که وضعیت از آن زمان هم بدتر است. او گفته بود: «اگر هاشمی بیاید، حتما مردم ما انسجام بالاتری را برای نفی تفکری که وی آن را نمایندگی می‌کند خواهند داشت». ماجرا برعکس شد و اقبال به هاشمی در جامعه بالا بود. این روند خودش را در انتخابات مجلس خبرگان و لیست مورد وثوق هاشمی هم نشان داد.

اصولگرایان در این سال‌ها به یک جمله از هاشمی‌رفسنجانی در جمع اعضای حزب اراده ملت در سال ۹۲ استناد می‌کنند و آن را مبنای این می‌گیرند که هاشمی مدعی تقلب در انتخابات سال ۸۴ بوده است. آنها می‌گویند که هاشمی گفته بود: «مرحله دوم انتخابات، استانداردها - که همه اصلاح‌طلب بودند - کار را به‌کلی رها کردند. اصلا کاری نداشتند به انتخابات. هرچه خواستند در صندوق ریختند و هرچه خواستند خواندند». این خبر آن‌قدر که در رسانه‌های اصولگرا چرخیده و بر مبنای آن گزارش تهیه شده، در سایت‌های اصلاح‌طلب دیده نمی‌شود. محمد حکیمی‌پور، دبیرکل حزب اراده ملت، درباره واقعیت سخنان آن روز هاشمی به «شرق» می‌گوید: «ایشان اصلا بحث تقلب را مطرح نکردند. صرفا گفتند که اصلاح‌طلبان من را برای حضور در انتخابات دعوت کردند. مسئولان و استانداران به‌دفعات می‌آمدند و می‌گفتند اوضاع به شکلی است که باید تو بیایی، ولی بعد ماجرا را رها کردند. آقای هاشمی می‌گفت اصلاح‌طلبان متوجه نمی‌شوند وقتی کسی با حکم حکومتی تأیید می‌شود به چه علت است». حکیمی‌پور افزود: «آیت‌الله هاشمی درباره صندوق‌های رأی گله داشت و به‌خصوص معتقد بود که اصلاح‌طلبان که دولت را در اختیار داشتند و مجری انتخابات بودند بعد از مرحله اول که نامزدهای خودشان رأی نیاوردند افسرده شده بودند و برای همین کار را رها کردند و آن دقت لازم را در اجرای انتخابات نداشتند». هاشمی‌رفسنجانی بعد از انتخابات سال ۸۴ بیانیه‌ای نوشت که در آن از برخی بداخلاقی‌ها گلایه کرده بود، اما هیچ‌گاه نام تقلب را بر زبان نیاورد، اما از رویه‌های ناصواب گلایه کرد. در بخشی از بیانیه هاشمی آمده بود: «... آنچه ضرورت داشت که همپای این مشارکت همگانی در نظر گرفته شود، رعایت حسن سلوک انتخاباتی و ادب تبلیغاتی بود که متأسفانه به دلیل پاره‌ای اقدامات و البته دخالت‌های سازمان‌یافته، منظره باشکوه و امیدبخش انتخابات را آلوده کرد. حضور شکوهمند ملت، این‌بار از ناحیه کج‌سلیقگی‌ها و بددلی‌های برنامه‌ریزی‌شده به رنج افتاد و طی رقابت‌های انتخاباتی از طریق تخریب نامزدها و زیرسؤال‌بردن غیرمنصفانه عملکردهای انقلاب اسلامی و مدیران کشور آغاز شد و در متن برگزاری انتخابات به برخی دخالت‌های سازمان‌یافته در هدایت آرا انجامید و معلوم نیست این رویه ناصواب اگر نهادینه شود، ره به کجا خواهد برد. در همین‌جا بنا به ضرورت حفظ حرمت آرای مردم، از مسئولان ذی‌ربط می‌خواهم که در اسرع وقت نسبت به احقاق حق و بررسی به اعتراضات و شکایات، اقدام قاطعانه و عادلانه نمایند و به شکایات برادرم جناب آقای کروبی در مورد انتخابات بعضی از شهرستان‌ها رسیدگی شود». در بخشی دیگر از بیانیه آمده بود: «متأسفانه همان تفکری که در دوران مبارزه در مقابل امام(ره) و همراهان ایستادگی می‌کرد و امام را مسئول خون‌های ریخته‌شده در راه انقلاب معرفی می‌نمود، امروز پوستین اسلام را وارونه پوشیده و ریاکارانه به فریبکاری مشغول است و اصرار دارد که افکار معیوب خود را به جای معارف اصیل اسلام به دیگران تحمیل کند. تفکری که حامیان امروزی آن علی‌رغم اعلام و دستور صریح رهبر معظم انقلاب مبنی بر تحریم تخریب دیگران در مبارزات انتخاباتی، میلیاردها تومان از بیت‌المال را صرف تهیه و نشر تهمت‌ها و اهانت‌ها و دروغ‌های خطرناک می‌کنند که تاکنون ده‌ها میلیون شبنامه منتشر کرده و هنوز هم دست‌بردار نیستند. تأسف‌بارتر اینکه ایجاد تفرقه میان نیروهای وفادار به انقلاب را در دستور کار خود قرار داده و اسف‌بارتر اینکه آگاهانه و ناآگاهانه ایجاد تفرقه‌های بین ارکان نظام را با جدیت پیگیری می‌کنند و با کوفتن بر طبل فتنه و تفرقه، راه نفوذ دشمنان انقلاب را باز می‌کنند. در مرحله نخست انتخابات، حضور مردم حماسه‌ای عظیم را رقم زد و اگر اشکالاتی بروز کرد، غفلت مدیریت و نظارت بود که در نتیجه، شاهد برخی تخلف‌ها از جمله تخریب‌های زننده و دخالت‌های ناروای سازماندهی‌شده بودیم».

نکته قابل تأمل این است که اصولگرایان از یک سو سنگ آن انتخابات را به سینه می‌زنند و از سویی دیگر از محمود احمدی‌نژاد اعلام برائت می‌کنند. محمد مهاجری تحلیلگر و منتقد اصولگرا چند ماه قبل در گفت‌وگو با ایرنا گفته بود: «بزرگ‌ترین خیانتی که اصولگرایان به خود و انقلاب کردند انتخابات ۸۴ بود. نظرسنجی‌هایی که ده، ۱۵ روز قبل از انتخابات انجام شده بود حاکی از رقابت سخت بین سه رقیب اصولگرا داشت. البته رأی قالیباف از همه بالاتر بود و لاریجانی دوم و احمدی‌نژاد سوم بود. هرچه برای احمدی‌نژاد رخ داد در ۱۲،۱۰ روز منتهی به انتخابات بود. آن گروه‌های مرجع مداحان، جامعه متدینین و افراد آسیب‌پذیر همه توجه‌شان به احمدی‌نژاد معطوف شده بود چون حرف‌های او جذبشان کرده بود».

مؤتلفه از حمایت احمدی‌نژاد پشیمان است

سیدمصطفی میرسلیم در حاشیه نشستی با دانشجویان دانشگاه شیراز که به مناسبت بزرگداشت روز دانشجو برگزار شد، در پاسخ به این سؤال اگر احمدی‌نژاد برای ریاست‌جمهوری تأیید صلاحیت شود، رئیس‌جمهور می‌شود؟ یادآور شد: بله و ببینید مردم ما مردمی هستند که گرفتارند. او در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر اینکه چرا گزینه‌های اصولگرایی قدرت رأی‌آوری احمدی‌نژاد بین مردم را ندارند؟ گفت: منطقی باید حکمفرما باشد بر این قضیه، من خودم هرچیزی را به مردم قول نمی‌دهم و اگر یادتان باشد در دوران نامزدی ریاست‌جمهوری هیچ قولی ندادم ، چون نمی‌شود هر قولی را داد. میرسلیم در پاسخ به اینکه این حرف یعنی چه، یعنی احمدی‌نژاد قول‌های الکی داد؟ گفت: بله، همین الان هم می‌گوید یارانه را به ۲۰۰ هزار تومان می‌رساند. میرسلیم در پاسخ به اینکه یعنی نوع نگاه احمدی‌نژاد نگاه عوام‌فریبانه و پوپولیست‌گراست؟ گفت: بله. او در پاسخ به این سؤال که شما احمدی‌نژاد را یک پوپولیست می‌دانید هم گفت: مگر غیر از این است؟ عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی افزود: من شخصا از ایشان دفاع نکردم. میرسلیم در پاسخ به این سؤال که حزب مؤتلفه از نامزدی احمدی‌نژاد در انتخابات ریاست‌جمهوری دفاع کرد و آیا الان پشیمان نیستند؟ هم افزود: بله پشیمان هستند.

نقاط قوت و ضعف ایران درباره برنامه موشکی

کوروش احمدی
کارشناس روابط بین‌الملل

ادعای اخیر وزیر خارجه آمریکا مبنی بر آزمایش یک موشک میان‌برد توسط ایران دور جدیدی از اتهامات علیه برنامه موشکی ایران را موجب شده است. آمریکا این آزمایش را «نقض» قطع‌نامه ۲۲۳۱ دانسته و برخی کشورهای اروپایی نیز آن را «ناسازگار» با قطع‌نامه مذکور شمرده‌اند. دبیرکل سازمان ملل نیز در گزارش‌های ادواری خود راجع به اجرای برجام معمولا تأکید کرده که اجماعی در بین اعضای شورا در مورد آزمایش‌های موشکی ایران و ربط آن با قطع‌نامه ۲۲۳۱ وجود ندارد.

به‌لحاظ حقوقی برنامه موشکی ایران دارای سه نقطه قوت است: نخست اینکه در حقوق بین‌الملل منعی برای توسعه توان موشکی متعارف پیش‌بینی نشده و هیچ توافق یا پیمان مورد اجماع بین‌المللی در این مورد وجود ندارد. در مقاطعی آمریکا همراه با فرانسه، انگلیس و آلمان مدعی وجود تعریفی از موشک‌های دارای قابلیت حمل سلاح هسته‌ای که در بند ۳ ضمیمه B قطع‌نامه ۲۲۳۱ ایران از آن منع شده، بوده‌اند. تعریف مدنظر آنها (یعنی موشک‌های دارای برد بیش از ۳۰۰ کیلومتر با قابلیت حمل کلاهک بیش از ۵۰۰ کیلو)، ریشه در «رژیم کنترل فناوری موشکی» MTCR دارد. این یک رژیم غیررسمی و داوطلبانه است و مورد اجماع جامعه بین‌المللی نیست و تاکنون تنها ۳۵ کشور عمدتا غربی یا غرب‌گرا، به اضافه روسیه و هند، به آن پیوسته‌اند و چند کشور نیز از جمله چین، متعهد شده‌اند استانداردهای آن را رعایت کنند. طبعا این رژیم با چنین ویژگی‌هایی نمی‌تواند مبنایی حقوقی برای اقدامی علیه ایران باشد.

نقطه قوت دوم ایران، نحوه تنظیم بند مربوط به موشک در قطع‌نامه ۲۲۳۱ است. این بند توسط هیئت مذاکره‌کننده ایرانی به‌نحوی تنظیم شده که حوزه مانور عناصر تندرو در آمریکا برای انجام اقدامی علیه ایران از کانال شورای امنیت را محدود می‌کند و تفاوت‌هایی اساسی با بند ۹ قطع‌نامه ۱۹۲۹ دارد که در پی برجام لغو شد. این امر به برخی کشورها مانند روسیه امکان داده که همواره تأکید کنند در قطع‌نامه ۲۲۳۱ تعریفی در مورد موشک‌هایی که قادر به حمل سلاح اتمی باشند، ارائه نشده و دلیلی وجود ندارد که نشان دهد موشک‌های ایران با قصد حمل سلاح اتمی ساخته شده‌اند.

نقطه قوت سوم ایران پایین‌بودن بودجه نظامی و عدم خریدهای بسیار پرهزینه تسلیحاتی به شکلی که توسط برخی از همسایگان انجام می‌شود، است. بر این مبنا ایران پیوسته تأکید کرده که برنامه موشکی بخش لاینفکی از نظام دفاعی و بازدارندگی ایران است و هر گونه تعلل در توسعه آن نه‌تنها تهدیداتی را متوجه کشور خواهد کرد بلکه صلح و امنیت در منطقه را نیز به خطر خواهد انداخت.

اما به‌لحاظ سیاسی و دیپلماتیک ایران در موقعیت چندان خوبی قرار ندارد. برخلاف برجام، در این مورد سه کشور اروپایی معمولا با آمریکا همسو بوده‌اند و سابقه نشان داده که روسیه و چین هم در این رابطه کم اهل معامله نیستند. ضمن اینکه گذشت زمان و برخی تحولات موجب تقویت موضع ایران نشده است. ویژگی ادعایی اخیر در مورد آزمایش موشکی ایران این است که در شرایط بعد از اعاده تحریم‌های آمریکا و تلاش تیم ترامپ برای واداشتن اروپا به همراهی با واشنگتن مطرح شده است. در این چارچوب، روشن است که آمریکا این تحول را یک فرصت استثنایی برای ایجاد خدشه در اراده سیاسی اروپا برای حفظ برجام فرض کرده و در این جهت می‌کوشد. اظهارات اخیر برخی اروپایی‌ها ظاهرا تیم ترامپ را به کسب نتیجه‌ای در این زمینه دلگرم کرده است. ادعاهایی از سوی مقامات دانمارک و قبل از آن مقامات آلمان، بلژیک و فرانسه در مورد عملیات ترور، تیم ترامپ را بیش‌ازپیش امیدوار کرده است. اتهامات اخیر در مورد انتقال موشک و فناوری موشکی توسط ایران به سوریه، حزب‌الله و حوثی‌ها تحولی جدید دیگری در این رابطه است که ممکن است شرایط کیفی متفاوتی را ایجاد کرده باشد. البته آنچه آمریکا در قدم اول از اروپا خواسته اعمال تحریم در ارتباط با اشخاص و نهادهای ذی‌ربط در حوزه موشکی ایران است. قطعا تیم ترامپ امیدوار است که چنین قدم اولیه و نه چندان مؤثری از نظر عملی، موجبات تیرگی روابط ایران و اروپا را فراهم کرده و موجب فرسایش اراده اروپا در حمایت از برجام شود.

لازم به یادآوری است که سه کشور آلمان، انگلیس و فرانسه از آگوست ۲۰۱۷ متمایل به اعمال فشار بر ایران در مورد برنامه موشکی و نیز سیاست منطقه‌ای ایران بوده‌اند و در مارس (فروردین) گذشته نیز این سه کشور پیشنهادی در رابطه با تحریم نهادها و اشخاص مربوطه ارائه کرده بودند که با مخالفت برخی از کشورهای اروپایی مانند ایتالیا مسکوت ماند. ایران نیز طبعا چون نمی‌تواند در مورد برنامه موشکی دفاعی خود عقب‌نشینی کند، همواره بر مواضع خود پای فشرده است. بااین‌حال، تحولات مورد اشاره از فروردین تاکنون ممکن است فرانسه، آلمان و انگلیس را نسبت به جلب اجماع اروپایی علیه برنامه موشکی ایران امیدوارتر کرده باشد. در این رابطه عنایت به نشست وزرای اروپایی در ۱۹ نوامبر و انجام بحثی در مورد اعمال تحریم‌هایی علیه برخی اشخاص و نهادهای ایرانی در ارتباط با ادعای دو طرح ترور ضروری است. این تحولات به اضافه اظهارات اخیر مقامات فرانسوی و انگلیسی و اقدام آنها به برگزاری یک نشست شورای امنیت در مورد آزمایش موشکی ایران و نیز درپیش‌بودن نشست وزرای خارجه اروپا در ۱۰ دسامبر نمی‌تواند موجب نگرانی نباشد.

ادامه از صفحه ۲

تعیین سرنوشت CFT در مجمع

ذوالنور کنار صندلی پزشکیان رفت و شروع به بحث با او کرد که با حضور پرتعداد نمایندگان این جمع متفرق شد. هرچند جلسه دیروز حاشیه‌هایی به اندازه روز تصویب CFT نداشت، اما این اصلا به معنای کم‌بودن حواشی دیروز نیست. نمایندگان در دفاع یا مخالفت با این لوایح صحبت کردند و عده‌ای آن را «خودتحریمی» عنوان کردند و درمقابل گروه دیگر تصویب‌نکردن آن را «خودتحریمی» توصیف کردند.

آبستراکسیون، تلاشی که ناکام ماند

از حدنصاب انداختن مجلس یا همان آبستراکسیون راهی بود که در روز تصویب CFT نیز به ذهن کمیسیون ولایی رسیده بود. آن روز نمایندگان موافق تلاش کردند با حضور حداکثری این گزینه را از مخالفان بگیرند. روز گذشته اما در جریان بررسی اصلاحات، تعدادی از اعضای فراکسیون ولایی در زمان رأی‌گیری تلاش کردند با خروج از مجلس شورای اسلامی، زمان رأی‌گیری را مختل کنند. آنها این‌بار نیز موفق نشدند. بعد از پایان صحبت‌های موافقان و مخالفان و تمام حاشیه‌هایی که پیش آمد، نوبت به رأی‌گیری رسید. به گزارش «ایسنا»، در این هنگام تعدادی از نمایندگان عمدتا از فراکسیون ولایی؛ یعنی پژمانفر، آزادی‌خواه، ابطحی، دهقان، زاهدی، حاجی‌دلیگانی و کریمی‌قدوسی می‌خواستند از مجلس شورای اسلامی خارج شوند که رئیس مجلس تأکید کرد کسی نباید از مجلس بیرون برود، چون مجلس در حال رأی‌گیری است، این کار درست نیست و اجازه خروج نداریم. «اعتمادآنلاین» به نقل از حاجی‌دلیگانی مدعی شد رئیس مجلس هنگام رأی‌گیری با بستن درهای مجلس مانع از خروج نمایندگانی شد که قصد آبستراکسیون داشتند. محمدعلی وکیلی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس، درباره این موضوع گفت در جلسه علنی و رسمی مجلس نمایندگان حق خروج از صحن علنی مجلس را ندارند و اقدام رئیس مجلس دراین‌باره اقدام درست و به‌جایی بوده است. به‌این‌ترتیب به نظر می‌رسید او بر اصل این ماجرا صحه گذاشته، اما علی مطهری درباره اینکه محمدعلی وکیلی، عضو هیئت‌رئیسه، این اتفاق را تأیید کرده است، گفت: «بعید است! نمی‌دانم آقای وکیلی از کجا این حرف را گفته، ولی آنچه آشکار بود این است که ایشان گفتند نمایندگان از مجلس خارج نشوند».